

INFORMACIJA APIE BANKŲ VEIKLĄ 2012 m. ANTRĄJĮ KETVIRTĮ

2012 m. antrąjį ketvirtį šalies bankų sistema¹ plėtojosi tvariai: augo gyventojų indėliai, šiek tiek didėjo paskolų portfelis, gerėjo paskolų kokybės rodikliai.

Kaip ir pirmąjį ketvirtį, bankų veiksmi buvo orientuoti turto ir įsipareigojimų struktūros optimizavimo linkme. Panaudoję sukauptas lėšas patronuojančiuosiuose bankuose ir Lietuvos banke, bankai grąžino 0,7 mlrd. Lt subordnuotųjų paskolų (šios paskolos yra vieni iš brangiausiai kainuojančių bankų įsipareigojimų). Šie veiksmai reikšmingiau nepaveikė bankų grynojo įsipareigojimo patronuojantiems bankams, todėl šis įsiskolinimas per ketvirtį keitėsi nedaug: sumažėjo 1 proc. – iki 11,7 mlrd. Lt. **Nepaisant to, bankų sistema tapo dar mažiau priklausoma nuo patronuojančiųjų bankų, kadangi didėjo Lietuvoje pritraukiamų lėšų apimtis: per ketvirtį gyventojų indėliai, svarbiausias bankų finansavimosi šaltinis, padidėjo 3,8 proc., arba 1 mlrd. Lt.** Pažymėtina, kad bankų sistemos gyventojų indėlių apimtis antrojo ketvirčio pabaigoje buvo didesnė negu prieš AB banko SNORAS bankrotą.

Bankų sistemos kai kurių veiklos rodiklių dinamika

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Suma 2012-01-01, mln. Lt	Suma 2012-04-01, mln. Lt	Suma 2012-07-01, mln. Lt	Pasikeitimas 2012 m. II ketv., proc.	Pasikeitimas 2012 m. I pusm., proc.
1.	Turtas	78 970,6	77 165,4	76 525,1	-0,8	-3,1
2.	Skolos vertybiniai popieriai	5 664,1	5 714,6	5 340,5	-6,5	-5,7
3.	Klientams suteiktos paskolos	54 009,4	53 689,9	54 210,7	1,0	0,4
3.1.	Privačioms įmonėms	25 114,9	24 936,1	25 449,1	2,1	1,3
3.2.	Finansų institucijoms	2 152,6	2 234,0	2 378,7	6,5	10,5
3.3.	Fiziniams asmenims	23 499,1	23 302,4	23 172,0	-0,6	-1,4
3.3.1.	Būsto paskolos	19 555,1	19 420,4	19 368,3	-0,3	-1,0
4.	Paskolų vertės sumažėjimas	3 980,9	3 923,0	3 821,1	-2,6	-4,0
4.1.	Paskolų vertės sumažėjimo ir suteiktų paskolų santykis, proc.	6,9	6,8	6,6	X	X
5.	Indėliai ir akredityvai	43 174,1	43 260,7	44 095,0	1,9	2,1
5.1.	Privačių įmonių	14 246,5	13 807,1	13 625,7	-1,3	-4,4
5.2.	Finansų institucijų	1 263,0	1 053,4	1 117,3	6,1	-11,5
5.3.	Fizinių asmenų	25 128,6	25 198,8	26 151,2	3,8	4,1
6.	Akcinių nuosavybė	6 854,1	6 915,3	7 066,3	2,2	3,1
7.	Einamųjų metų pelnas (nuostolis)	1 116,2	144,6	297,9	X	X

Per ketvirtį bankų turtas sumažėjo 0,8 proc. ir 2012 m. liepos 1 d. sudarė 76,5 mlrd. Lt. **Didžiąją bankų turto dalį sudarantis paskolų portfelis per ketvirtį padidėjo 0,5 mlrd. Lt, arba 1 proc.** (iki šio ketvirčio paskutinį kartą paskolų portfelis buvo padidėjęs 2011 m. trečiąjį ketvirtį).

Bankų investicijos į skolas vertybinius popierius per ketvirtį sumažėjo 0,4 mlrd. Lt. ir 2012 m. liepos 1 d. sudarė 5,3 mlrd. Lt. Labiausiai per ketvirtį sumenko didžiąją portfelio dalį sudarančios investicijos į Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybinius popierius.

¹ Sąvoka „bankų sistema“ apima visus nagrinėjamu laikotarpiu veikusius šalies komercinius bankus ir užsienio bankų filialus. Šiuo metu Lietuvos banko licenciją vykdyti veiklą Lietuvoje turi aštuoni komerciniai bankai ir dvylika užsienio bankų filialų, tačiau *Pohjola Bank plc* Lietuvos filialas veiklos dar nevykdo, o trys užsienio bankų filialai yra gavę Lietuvos banko valdybos leidimus nutraukti veiklą (*EA fjarfestingarfelag hf.* filialas, *MP Banki hf.* filialas Baltijos šalyse, *Allied Irish Banks, p.l.c.* Lietuvos filialas).

BANKŲ PASKOLŲ PORTFELIS

2012 m. antrojo ketvirčio pabaigoje veikiančių bankų paskolų portfelis sudarė 54,2 mlrd. Lt ir prilygo 2007 m. paskolų portfeliui. Antrąjį ketvirtį bankai, tiek didindami paskolas anksčiau pritrauktiems verslo klientams, tiek ir kredituodami naujas įmones, padidino paskolų portfelį 0,5 mlrd. Lt. O būsto paskolų portfelis ir paskolos valstybės institucijoms reikšmingiau nekito.

Bankų specialieji atidėjiniai antrąjį ketvirtį sumažėjo 101,9 mln. Lt, arba 2,6 proc., ir 2012 m. liepos 1 d. sudarė 3,8 mlrd. Lt. Kaip ir pirmąjį ketvirtį, atidėjiniai mažėjo todėl, kad bankai nusprendė nurašyti blogas paskolas.

Paskolų portfelio kokybės rodikliai antrąjį ketvirtį reikšmingai nekito. Specialiųjų atidėjinių ir paskolų portfelio santykis baigiantis ketvirčiui sudarė 6,6 proc. Kaip ir anksčiau, būsto paskolų kokybė buvo geriausia – joms buvo sudaryta 3,3 proc. specialiųjų atidėjinių. Vartojimo paskolų kokybė tebėra prasta. Tokių paskolų specialiųjų atidėjinių rodiklis 2012 m. liepos 1 d. sudarė 11,1 proc. Kiti paskolų portfelio kokybę apibūdinantys rodikliai 2012 m. liepos 1 d. buvo tokie: ilgiau kaip 60 dienų uždelstų, tačiau nenuvertėjusių paskolų ir paskolų portfelio santykis – 2,4 proc., o neveiksnių paskolų ir paskolų portfelio santykis – 15,4 proc.

Bendrovių, kurioms per pirmąjį pusmetį iškeltos bankroto ar restruktūrizavimo bylos, įsipareigojimai bankams sudarė 76,5 mln. Lt, o 2011 m. tuo pačiu laikotarpiu – 567,4 mln. Lt.

VEIKLOS RIZIKĄ RIBOJANČIŲ NORMATYVŲ VYKDYMAS

Bankams dirbant pelningai, akcininkų nuosavybė 2012 m. antrąjį ketvirtį padidėjo 125 mln. Lt, arba 1,8 proc., ir 2012 m. liepos 1 d. sudarė 7 mlrd. Lt. Antrąjį ketvirtį bankai nedidino įstatinio kapitalo, todėl jis nepakito ir sudarė 4,3 mlrd. Lt. Didžiąją kapitalo dalį (87,4 proc.) valdė užsienio investuotojai (daugiausia Skandinavijos šalių bankai).

2012 m. liepos 1 d. visi bankai vykdė nustatytus riziką ribojančius normatyvus.

Bankų sistemos kapitalo pakankamumo rodiklis 2012 m. antrąjį ketvirtį sumažėjo 1,1 proc. p. – iki 14,2 proc. Tai įvyko dėl jau minėtų subordinuotųjų paskolų kapitalo mažinimo (0,7 mlrd. Lt). Kapitalo bazė, naudojama skaičiuojant kapitalo pakankamumo normatyvą, 2012 m. liepos 1 d. buvo lygi 6,6 mlrd. Lt.

Bankų kapitalo poreikis per ketvirtį truputį sumažėjo ir buvo 3,8 mlrd. Lt. Kredito rizikai amortizuoti skirtas kapitalas sudarė didžiausią kapitalo poreikio dalį – 2,9 mlrd. Lt. Rinkos rizikai ir operacinei rizikai skirtas kapitalas sudarė atitinkamai 0,6 ir 0,2 mlrd. Lt.

Maksimalios atvirosios pozicijos užsienio valiuta ir tauriaisiais metalais normatyvas 2012 m. liepos 1 d. buvo 0,83 proc.

Likvidumo rodiklis antrąjį ketvirtį beveik nepakito, sudarė 39,8 proc. ir buvo beveik 10 proc. p. didesnis nei reikalaujama.

2012 m. liepos 1 d. duomenimis, bankų sistema turėjo pakankamą likvidumo atsargą, skirtą finansavimo spragai padengti. Likvidumo atsarga sudarė 16,9 mlrd. Lt, o grynoji finansavimo spraga – 7,1 mlrd. Lt. Taigi bankai buvo suformavę beveik 2,4 karto didesnę likvidžių lėšų atsargą nei reikalaujama.

PELNINGUMAS IR VEIKLOS EFEKTYVUMAS

2012 m. pirmąjį pusmetį bankų veiklos pajamos ūgtelėjo, tačiau dėl specialiųjų atidėjinių paskoloms bankų uždirbtas pelnas, palyginti su praėjusių metų pirmuoju pusmečiu, sumažėjo. **2012 m. pirmąjį pusmetį bankai uždirbo 297,9 mln. Lt pelno – 42 proc. mažiau negu 2011 m. pirmąjį pusmetį.**

Vien antrąjį ketvirtį bankai uždirbo 153,3 mln. Lt, t. y. 8,7 mln. Lt daugiau negu pirmąjį ketvirtį, tačiau 105,7 mln. Lt mažiau negu praėjusių metų antrąjį ketvirtį.

Šiais metais pelningai dirba šeši bankai ir šeši užsienio bankų filialai, nuostolingai – du bankai ir du užsienio bankų filialai.

Bankų veiklos rezultatas iki mokesčių ir atidėjinių šių metų pirmąjį pusmetį, palyginti su praėjusių metų pirmuoju

pusmečiu, ūgtelėjo 4,6 proc.²

Pagrindinės bankų pajamos – grynosios palūkanų pajamos – 2012 m. pirmąjį pusmetį, palyginti su praėjusių metų pirmuoju pusmečiu, sumažėjo 4,1 proc. – iki 613,6 mln. Lt. Tai nulėmė tiek sumažėjusi turto, uždirbančio palūkanas, apimtis, tiek ir už tokį turtą uždirbamos palūkanos.

Po AB banko SNORAS bankroto buvę šio banko klientai pradėjo naudotis kitų bankų paslaugomis, todėl šių metų pirmąjį pusmetį, palyginti su praėjusių metų pirmuoju pusmečiu (kai AB bankas SNORAS dar veikė), daugelyje bankų grynosios paslaugų ir komisinių pajamos ūgtelėjo (vidutiniškai 9,2 %) ir sudarė 309,3 mln. Lt. **Tačiau bendrai bankų klientai 2012 m. pirmąjį pusmetį už naudojimąsi bankų paslaugomis sumokėjo 3,1 proc. mažiau komisinių negu per atitinkamą laikotarpį prieš metus.**

Šių metų pirmąjį pusmetį bankai reikšmingai pagerino veiklos rezultatą iš prekybinės ir kitos finansinės veiklos: palyginti su praėjusių metų pirmuoju pusmečiu, jis išaugo daugiau kaip 75 proc., arba 60,7 mln. Lt.

Kaip jau minėta, šiemet, palyginti su praėjusių metų pirmuoju pusmečiu, bankų pelnas sumažėjo dėl paskolų vertės sumažėjimo išlaidų. Šiemet bankai patyrė beveik 120 mln. Lt tokių išlaidų, o praėjusių metų pirmąjį pusmetį bankai dėl anksčiau pripažinto paskolų vertės sumažėjimo dalinių atstatymų buvo uždirbę 106,3 mln. Lt pelno.

Operacinės išlaidos bankuose pirmąjį pusmetį, palyginti su 2011 m. atitinkamu laikotarpiu, ūgtelėjo 5,3 proc. Augo tiek personalo, tiek bendrosios ir administracinės išlaidos.

Bankų veiklos efektyvumą apibūdinantis išlaidų ir pajamų santykis liepos 1 d. sudarė 55,8 proc. – per metus pagerėjo 1,6 proc. Liepos 1 d. duomenimis, bankų sistemos turto grąžos rodiklis sudarė 0,8, nuosavybės grąžos – 8,6 proc.

Grynoji palūkanų marža, parodanti skirtumą tarp palūkanų, kurias bankai gauna už investuotą turtą, ir palūkanų, kurias jie moka savo kreditoriams, nuo metų pradžios yra šiek tiek sumažėjusi ir liepos 1 d. sudarė 1,5 proc.

² Vertinant bankų veiklos pajamas ir išlaidas, iš 2011 m. pirmojo pusmečio duomenų eliminuojamas AB bankas SNORAS.